

ส่วนที่ 1

บทนำ

แผนพัฒนาตำบลระยะสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยสนับสนุนให้ตำบลวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนเป็นกรอบและแนวทางเพื่อนำไปสู่จุดหมายในการกำหนดภารกิจ การกำหนดแผนงาน/โครงการที่สอดคล้อง ประสาน สนับสนุนจุดหมายร่วมกันและยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.1 ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปี เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลงสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักคิดที่ว่าภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนานี้ๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่า 1 โครงการ/กิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และวิสัยทัศน์การพัฒนาอย่างยั่งยืนในที่สุด

นอกจากนี้แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในการจัดทำงบประมาณเพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นของแผนพัฒนาสามปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 ว่า “แผนพัฒนาสามปี” หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

ดังนั้นโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาสามปี ควรมีสภาพความพร้อมอย่างน้อย 2 ประการ คือ

1. ความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการ ควรมีการประเมินถึงความเป็นไปได้ของโครงการ/กิจกรรม รวมทั้งผลประโยชน์ลักษณะที่จะได้รับจากโครงการ/กิจกรรม

2. กิจกรรมที่อยู่ในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปี ควรมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบและรายละเอียดทางเทคนิคพอสมควรเพื่อให้สามารถกำหนดรายการในแผนพัฒนาที่จะนำไปใช้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

แผนพัฒนาสามปี มีลักษณะกว้างๆ ดังต่อไปนี้

1. เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
2. เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ดำเนินการ
3. เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/กิจกรรม การพัฒนาที่จะดำเนินการเป็นห้วงระยะเวลาสามปี
4. เป็นเอกสารที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

- 1.2.1 เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยง และสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และจัดทำงบประมาณประจำปี
- 1.2.2 เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีที่มีความสอดคล้อง และสามารถสนองตอบต่อยุทธศาสตร์การพัฒนามีประสิทธิภาพ
- 1.2.3 เป็นการจัดเตรียมโครงการพัฒนาต่างๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในเอกสารงบประมาณประจำปี และนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ
- 1.2.4 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับพื้นที่
- 1.2.5 เป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองอย่างแท้จริง

1.3 ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

หลังจากที่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์ ที่จะต้องถึงขั้นตอนในการแปลงสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการทำให้เป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน

1.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนา เข้าพบผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ผู้บริหารทราบถึงภารกิจที่ต้องดำเนินการต่อไป และดำเนินการเสนอโครงการ

จัดทำแผนพัฒนาสามปี ห้วงปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ.2556 ผ่านปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติ โครงการดังกล่าวจะเป็นการกำหนดทรัพยากรในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และกำหนดปฏิทินการทำงานไว้อย่างชัดเจน

1.2 สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้รับผิดชอบแจ้งโครงการที่ได้รับอนุมัติ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาคม

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

2.1 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา สรุปรยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุปรยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

2.2 คณะกรรมการท้องถิ่น จัดการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณา โดยในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ในครั้งแรก ให้เวทีการประชุมร่วมกันดังกล่าว คัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีต่อไป

สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีครั้งต่อไป (เมื่อครบรอบหนึ่งปี) ให้เวทีการประชุมร่วมพิจารณาทบทวนดูว่า จากยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ ยังมีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในปีต่อไป จะสามารถคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนา ที่จะนำมาใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปีก็ได้ รวมทั้งกำหนดโครงการ/กิจกรรม ที่จะเพิ่มเติมหรือตัดทอนลงได้

2.3 เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้ว เวทีการประชุมร่วมพิจารณาว่าจะมีโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

2.4 โครงการ/กิจกรรมที่พิจารณากำหนดอาจมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จะต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

2.4.1 พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือแนวทางการพัฒนา

2.4.2 ให้พิจารณานำโครงการ/กิจกรรม จากแผนชุมชนที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์พัฒนามาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

2.4.3 จัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม เพื่อที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปีได้อย่างเหมาะสม และนอกจากนั้นยังเป็นการจัดลำดับโครงการไว้เพื่อทำแผนพัฒนาสามปีในช่วงถัดไปด้วย เพราะในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา อาจจะต้องใช้เวลาต่อเนื่องนานกว่าสามปี ดังนั้นจึงต้องพิจารณาแนวทางการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ต่อเนื่องไปในระยะยาวด้วย ซึ่งอาจจะยังไม่สามารถระบุไว้ในช่วงสามปีของการจัดทำแผนพัฒนาสามปีได้

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลการประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนาการตัดสินใจ เลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาและประเด็นหลักในการพัฒนามาพิจารณาวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

การจัดทำรายละเอียดแผนงาน/โครงการประจำปี เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ ตัดทอนเพิ่มเติม และจัดเรียงลำดับและนำมาปรับกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนา แล้วจึงดำเนินการกำหนดรายละเอียดแผนงาน/โครงการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

การรวมแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการสรุปรวบรวมโครงการทั้งหมดและรายละเอียดส่วนประกอบอื่นมาผนวกรวมกันเป็นรูปเล่ม เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยมีเค้าโครงแผนพัฒนาสามปี ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ส่วนที่ 5 บัญชีโครงการพัฒนา

ส่วนที่ 6 การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติและการติดตาม ประเมินผล

ขั้นตอนที่ 7 การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

7.1 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีที่ผ่านการพิจารณาให้ผู้บริหารท้องถิ่น นำร่างแผนพัฒนาสามปี เสนอขอรับอนุมัติจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

7.2 เพื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอนุมัติแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีและให้ผู้บริหารท้องถิ่นส่งแผนพัฒนาสามปีให้คณะกรรมการประสานแผนท้องถิ่นระดับอำเภอ เพื่อดำเนินการต่อไป

1.4 ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1. เพื่อเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางเตยสามารถดำเนินการพัฒนาได้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
2. การพัฒนาท้องถิ่นผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง
3. เป็นมาตรการที่แสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาตำบลสามปี และการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของท้องถิ่น